

Ett regionalt förhöjt grundavdrag (prop. 2005/06:163)

Sammanfattning

I betänkandet tillstyrker utskottet regeringens förslag om ett regionalt förhöjt grundavdrag. Förslaget innebär att en skattelättnad i form av ett förhöjt grundavdrag för personer som är bosatta inom stödområde A införs. Kompensationen lämnas genom att grundavdraget höjs med 2 500 kr per år. För inkomståret 2006 lämnas dock kompensation med det dubbla beloppet, dvs. 5 000 kr. Undantag görs av statsstöds skäl för dem som bedriver näringsverksamhet inom transportsektorn.

Lagändringen träder i kraft den 1 juli 2006 och tillämpas första gången vid 2007 års taxering.

Kostnaderna för ändringen ryms inom den särskilda ram som avsatts för regional stimulans inom skatteområdet (prop. 2004/05:1 volym 1, bet. 2004/05 FiU1, rskr. 2004/05:47). De ökade kostnaderna för Skatteverket bedöms rymmas inom nuvarande budgetram.

Till betänkandet har lämnats en reservation.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Bakgrund	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden	6
Ett regionalt förhöjt grundavdrag	6
Reservation	9
Ett regionalt förhöjt grundavdrag (m, fp, kd, c)	9
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	10
Propositionen	10
Följdmotion	10
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	11

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Ett regionalt förhöjt grundavdrag

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229). Därmed bifaller riksdagen proposition 2005/06:163 och avslår motion 2005/06:Sk9.

Reservation (m, fp, kd, c)

Stockholm den 2 maj 2006

På skatteutskottets vägnar

Susanne Eberstein

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Susanne Eberstein (s), Anna Grönlund Krantz (fp), Ulla Wester (s), Lennart Hedquist (m), Per Erik Granström (s), Per-Olof Svensson (s), Marie Engström (v), Lennart Axelsson (s), Ulf Sjösten (m), Mats Berglind (s), Jörgen Johansson (c), Catharina Bråkenhielm (s), Stefan Hagfeldt (m), Britta Rådström (s), Anne-Marie Ekström (fp), Lars Gustafsson (kd) och Peter Rådberg (mp).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I ärendet behandlar utskottet regeringens proposition 2005/06:163 Ett regionalt förhöjt grundavdrag och en följdmotion (Sk9) som väckts av den borgerliga alliansen. Regeringens och motionärernas förslag till riksdagsbeslut redovisas i *bilaga 1*. Regeringens förslag till lagtext återges i *bilaga 2*.

Bakgrund

Någon form av grundavdrag har funnits i skattelagstiftningen sedan lång tid tillbaka. Avdraget, som har ett fördelningspolitiskt syfte, avser främst att lindra beskattningen för låginkomsttagare. Bestämmelser om grundavdrag finns i 63 kap. 1–5 och 11 §§ inkomstskattelagen (1999:1229).

Rätt till grundavdrag har fysiska personer som är obegränsat skattskyldiga under någon del av beskattningsåret och som har haft förvärvsinkomst. Även begränsat skattskyldiga har i vissa fall rätt till grundavdrag. Särskilda regler gäller för dem som är obegränsat skattskyldiga bara under en del av beskattningsåret. Grundavdragets storlek är beroende av den taxerade förvärvsinkomstens storlek och får inte överstiga den skattskyldiges sammanlagda överskott av tjänst och aktiv näringsverksamhet sedan allmänna avdrag gjorts.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås en skattelättnad för fysiska personer bosatta inom stödområde A, dvs. huvudsakligen Norrlands inland, västra Dalarna och nordligaste Värmland som kompensation för ökade utgifter på grund av de geografiska lägesnackdelarna. Att förutsättningarna skiljer sig åt beror främst på områdets geografiska läge med bl.a. långa transportavstånd, liten hemmamarknad, sämre tillgång till service, låg befolkningstäthet och kallt klimat. Kompensationen lämnas genom att grundavdraget höjs med 2 500 kr. För inkomståret 2006 lämnas dock kompensation med det dubbla beloppet. Den regionala höjningen av grundavdraget för inkomståret 2006 föreslås således vara 5 000 kr.

Undantag görs av statsstödsskäl för dem som bedriver näringsverksamhet inom transportsektorn eftersom något statsstöd inte får ges över huvud taget för verksamhet inom transportsektorn enligt gällande EG-rätt. Det innebär att så snart en skattskyldigs inkomster till någon del härrör från näringsverksamhet inom transportsektorn är den skattskyldige inte berättigad till något förhöjt grundavdrag.

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 juli 2006 och tillämpas första gången vid 2007 års taxering.

Kostnaderna för ändringen rymms inom den särskilda ram som avsatts för regional stimulans inom skatteområdet (prop. 2004/05:1 volym 1, bet. 2004/05 FiU1, rskr. 2004/05:47). De ökade kostnaderna för Skatteverket bedöms rymmas inom nuvarande budgetram.

Utskottets överväganden

Ett regionalt förhöjt grundavdrag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag om ett regionalt förhöjt grundavdrag för boende inom stödområde A och avslår en motion om avslag på förslaget.

Jämför reservation (m, fp, kd, c).

Allmänt

Målet för den regionala utvecklingspolitiken är att den skall bidra till väl fungerande och hållbara lokala arbetsmarknadsregioner med en god service-nivå i alla delar av landet. Med detta avses att det är så attraktivt för människor och företag att det är möjligt att ta till vara den potential och livskraft som finns i alla regioner.

En till ytan stor del av Sverige, huvudsakligen Norrlands inland, västra Dalarna och nordligaste Värmland, har andra förutsättningar för boende och för näringslivets utveckling än övriga delar av landet. Området definieras i fråga om näringslivet som stödområde A i enlighet med förordningen (1999:1382) om stödområden för vissa regionala företagsstöd.

Propositionen

Som ett led i den regionala utvecklingspolitiken föreslår regeringen en skattelättnad för fysiska personer bosatta inom stödområde A, dvs. huvudsakligen Norrlands inland, västra Dalarna och nordligaste Värmland, för att överbygga de extra kostnader som enskilda och företagare har inom området på grund av de geografiska lägesnackdelarna. På grund av kallt klimat och långa transportavstånd har invånarna i stödområdet fått bära t.ex. en något större del av energiskattehöjningarna än genomsnittet av befolkningen.

Första stycket i den föreslagna bestämmelsen innebär att grundavdraget för fysiska personer som är bosatta inom det stödområde som anges i bilagan till lagen (2001:1170) om utvidgning av de särskilda avdragen enligt socialavgiftslagen (2000:980) ökas med 2 500 kr. Någon reducering skall inte göras för personer som har varit obegränsat skattskyldiga bara under en del av året. Avgörande för rätten till beskattning är den skattskyldiges bosättning den 1 november året före inkomståret. När det gäller en bedömning av detta förslags förenlighet med EU:s statsstödsregler för näringsidkare bör det förhöjda grundavdraget med god marginal på sin höjd kunna anses utgöra ett stöd av mindre betydelse enligt kommissionens riktlinjer för statsstöd och således vara tillåtet.

Andra stycket i den föreslagna bestämmelsen innebär att skattskyldiga som bedriver näringsverksamhet inom transportsektorn inte har rätt till förhöjt grundavdrag. Enligt kommissionens riktlinjer för statsstöd får inte ”stöd av mindre betydelse” ges till transportsektorn. Av förarbetena till lagändringen (prop. 2005/06:163 s. 18) framgår att undantaget innebär att skattskyldiga som, förutom transportverksamhet, även bedriver andra typer av näringsverksamhet inte får del av det förhöjda grundavdraget. Även om en näringsidkare bedriver transportverksamhet endast som bisyssla till annan näringsverksamhet eller till annan näringsverksamhet eller till tjänst skall han eller hon således exkluderas från rätten till ett förhöjt grundavdrag.

Tredje stycket innehåller en upplysning om att tilläggsbeloppet i första stycket kan utgöra ett stöd av mindre betydelse och således faller under EG-rättens regler för sådant stöd.

Av övergångsbestämmelserna till lagändringen framgår att vid 2007 års taxering skall tilläggsbeloppet avseende det förhöjda grundavdraget vara 5 000 kr i stället för 2 500 kr.

Motionen

De fyra borgerliga partierna yrkar i motion Sk9 av Anna Grönlund Krantz m.fl. (fp, m, kd, c) att riksdagen skall avslå regeringens förslag om ett regionalt förhöjt grundavdrag.

Motionärerna anser inte att det är rätt att statens regler för inkomstbeskattningen skall anpassas efter levnadsomkostnaderna i olika delar av landet. Regeringen presenterar inte heller några belegg för att levnadsomkostnader skulle vara generellt högre i Norrlands inland än i andra delar av Sverige. De stora geografiska avstånden i Norrlands inland innebär att vissa levnadsomkostnader är högre än i övriga delar av Sverige. Motionärerna konstaterar å andra sidan att kostnaderna för boende är betydligt lägre i Norrlands inland än i stora delar av övriga Sverige och förespråkar samtidigt sänkta arbetsgivaravgifter för tjänsteföretag i stödområde A.

Utskottets ställningstagande

Någon form av grundavdrag har funnits i skattelagstiftningen sedan lång tid tillbaka. Avdraget som har ett fördelningspolitiskt syfte, avser främst att lindra beskattningen för låginkomsttagare.

Förslaget i propositionen syftar till att genom en höjning av grundavdraget för skattskyldiga som är bosatta inom stödområde A ge en skattelättnad som kompensation för ökade utgifter på grund av de geografiska lägesnackdelarna. Med stödområde A avses det stödområde som anges i bilagan till lagen (2001:1170) om utvidgning av de särskilda avdragen enligt socialavgiftslagen (2000:980). De geografiska lägesnackdelarna i detta stödområde hänger främst samman med långa transportavstånd, liten hemmamarknad, sämre tillgång till service, låg befolkningstäthet och kallt klimat.

Det förhöjda grundavdraget innebär en sänkning av inkomstskatten med i genomsnitt ca 1 800 kr i år och ca 900 kr per år herefter. Det rör sig således om mycket små belopp och risken att det förhöjda grundavdraget kommer i konflikt med EU:s statsstödsregler får bedömas som så liten att det inte finns någon anledning att räkna med den. För jordbruks- och fiskerisektorn finns det i dag inget stöd av mindre betydelse och i dessa fall kan det förhöjda grundavdraget inte komma i närheten av vad som skulle vara otillåtet enligt statsstödsreglerna.

Det förhöjda grundavdraget skall slutligen enligt lagförslaget inte gälla om den skattskyldige bedriver näringsverksamhet inom transportsektorn, där det inte får förekomma något statsstöd alls.

Sammanfattningsvis ställer sig utskottet av regionalpolitiska och fördelningspolitiska skäl bakom regeringens förslag om ett regionalt förhöjt grundavdrag som inte kan anses stå i strid med EU:s statsstödsregler. Med det anförda tillstyrker utskottet proposition 2005/06:163 och avstyrker motionsyrkandet om avslag på propositionen.

Reservation

Ett regionalt förhöjt grundavdrag (m, fp, kd, c)

av Anna Grönlund Krantz (fp), Lennart Hedquist (m), Ulf Sjösten (m), Jörgen Johansson (c), Stefan Hagfeldt (m), Anne-Marie Ekström (fp) och Lars Gustafsson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229). Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Sk9 och avslår proposition 2005/06:163.

Ställningstagande

Vi anser inte att det är rätt att statens regler för inkomstbeskattning skall anpassas efter levnadsomkostnaderna i olika delar av landet. Regeringen har inte heller presenterat några belägg för att levnadsomkostnaderna skulle vara generellt högre i Norrlands inland än i andra delar av Sverige. De stora geografiska avstånden i Norrlands inland innebär att vissa levnadsomkostnader är högre än i övriga delar av Sverige. Å andra sidan är kostnaderna för boende betydligt lägre i Norrlands inland än i stora delar av övriga Sverige.

Vi anser dock att det behövs skattelättnader för att stimulera näringsverksamheten i Norrlands inland varför vi förespråkar sänkta arbetsgivaravgifter för tjänsteföretag i stödområde A.

Med hänvisning till vad som ovan anförts bör riksdagen med bifall till motion Sk9 avslå regeringens förslag till ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2005/06:163 Ett regionalt förhöjt grundavdrag:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).

Följdmotion

2005/06:Sk9 av Anna Grönlund Krantz m.fl. (fp, m, kd, c):

Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

2 Förslag till lag om ändring i
inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs att det i inkomstskattelagen (1999:1229) skall införas en ny paragraf, 63 kap. 4 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

63 kap.**4 a §**

För dem som den 1 november året före beskattningsåret är bosatta inom det stödområde som anges i bilagan till lagen (2001:1170) om utvidgning av de särskilda avdragen enligt socialavgiftslagen (2000:980) är grundavdraget beloppet enligt 3 eller 4 § med tillägg av 2 500 kronor.

Första stycket gäller inte om den skattskyldige bedriver näringsverksamhet inom transportsektorn.

Att tilläggsbeloppet kan utgöra stöd av mindre betydelse framgår av

– kommissionens förordning (EG) nr 69/2001 av den 12 januari 2001 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på stöd av mindre betydelse¹, och

– kommissionens förordning (EG) nr 1860/2004 av den 6 oktober 2004 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på stöd av mindre betydelse inom jordbruks- och fiskerisektorn².

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006 och tillämpas första gången vid 2007 års taxering. Vid 2007 års taxering skall dock tilläggsbeloppet enligt 63 kap. 4 a § vara 5 000 kronor i stället för 2 500 kronor.

¹ EGT L 10, 13.1.2001, s. 30 (Celex 32001R0069).

² EUT L 325, 28.10.2004, s. 4 (Celex 32004R1860).